

donkere smidse, door de forsige hamerslag op het roodgloeiend hoefijzer. Dan kreeg ik visioenen en nam de dorpsmid voor de forsige gestalte van mijn vader, die in mijn verbeelding terug voor mij oprees in die rode gloed met donkere achtergrond. Des avonds bij het naar bed gaan zat ik, als onwetend kind, op de knieën voor mijn bedsponde te bidden en smeekte Jieske, van wie men me wijs gemaakt had, dat Hij goed was voor brave kinderkens, om eens moeder, broers en zusters te zien.....vermoeid kroop ik op mijn strooizak, las nog voor ieder van de naaste familie een gebed en smeekte steeds om bezoek. Onder de bittere verlatenheid groeide het eerste gevoel van opstand. Mijn kinderlijke geest was reeds in vertwijfeling gebracht door de geheimzinnige handelwijze van de dorpsonderwijzer, die dikwijls langs achter door de haag op het pachthof kwam, telkens bij valavond en er nog vertoefde als ik reeds in mijn lemen slaapkot was.

Als ik zondags met de boerin naar de kerk ging, alvorens zij naar de kommuniebank trad, zat zij in penitentie, terwijl het toeval wilde dat ook de dorpschoolmeester binnenkwam. Twijfelachtige dingen rezen door mijn geest en vloekte "kardieu" de loeder is er weer, kroop van schaamte ineem, denkende dat Gods toorn op mij zo neerkomen voor die slechte gedachten.

De boerin was een slanke, alleen staande en zwakzinnige vrouw, misschien daardoor nooit gehuwd geweest en nog maar in de dertig jaren. De hoeve stond op de Heide, op een hoek, waar een weg liep naar de Bremen en links van de hoeve woonde de dorpsvroedvrouw, deze hield een drankgelegenheid waar de boeren zondags kwamen kegelen of ijzerwerpen op het struifspel. Ik mocht de kegelen plaatsen, wat ik al kruipende deed, kreeg daarvoor een een smoderbol en mocht al eens mede bier drinken. Dit alles gebeurde onder de boeren tussen vloeken schelden en zuipen tot er zelfs vechtpartij van kwam en ik dan de plaats poetste, blinkende op mijn krukken naar de beestenstal, waar het veiliger was dan tussen dronken en vechtende mensen. Dat leven heeft bijna twee jaar geduurd tot dat op een zonnige zondagnamen in de herfstmaanden, een klein gespan de hoeve opgereden kwam met drie mijner broers en één nog vreemde voor mij, mijn pas schoonbroeder geworden. Mijn half-zuster, Louise, pas getrouwd, was overeengekomen, met haar man dat ik bij hen zou